

AZ 'OP-229' NYÁR SZAPORÍTÓANYAG TERMELÉSE

Dr. Papp László

Az 1973-ban elfogadott fajtaszortiment az 'OP-229' nyárat is tartalmazza. Üzemi termesztésbe vétele azonban mind a mai napig várat magára. Még a kísérletekben megtermelt anyag elhelyezése is problémátikus. Ideje lenne a meglévő termesztési kísérletek értékelésének és az üzemi szaporítóanyag-termelés elindításának. Csemetekerti kísérleteink során igen jó tapasztalatokat szerezünk.

A dugványozás adatai

1. táblázat

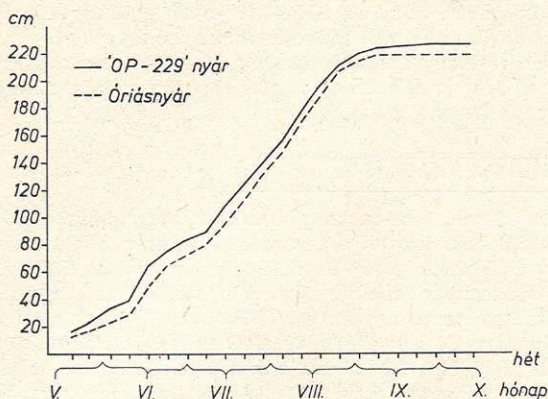
Hálózat cm	Kísérleti terület nagysága m ²	Összes sorhossz fm	Növőtér m ²	A dugvány mennyisége	
				1 fm-en	összesen
				db	
80 × 20	1200	1400	0,16	5,0	7500
140 × 15	560	400	0,21	6,7	2800
140 × 20	560	400	0,28	5,0	2000
140 × 25	1680	1200	0,35	4,0	4800

A dugványtermelés, dugványkezelés, a talaj termőerő, a talajelőkészítés követelményei általában azonosak a többi nemes nyáréval. Dugványozásra eddig 10—20 mm vastag, 16 cm hosszú dugványokat használtunk. A dugványozást zsinór mellett, kézi beszúrással és félig gépesített megoldással végeztük a PFL 7F iskolázógép csemeteadogatójának leszerelésével. A kihozatal mindegyik esetben meghaladta a 70%-ot (2. táblázat).

A termés adatai

2. táblázat

Hálózat cm	Az átlag csemete magassága	Termett csemete			A csemete minősége		
		sor folyó- méteren	össze- sen	viszony- lagosan	suháng	gyökerez dugvány	
						I.	II.
		cm		db		%	
80 × 20	250	4,3	6200	83	41	43	16
140 × 15	254	5,0	2000	71	70	28	2
140 × 20	238	4,1	1640	82	40	57	3
140 × 25	220	3,3	3960	75	25	67	8

I. ábra

Jelenleg annak vizsgálatával foglalkozunk, hogy milyen hálózatban történjék a dugványozás, milyen hatással van a hálózat a kihozatalra és a termelékenységére.

A hajtás növekedése

A fakadás után kijelöltünk 10 db 'OP—229' és 10 db óriásnyár hajtást. Amikor a 10 cm-t túlhaladták, elkezdjük hétnaponként mérni a magasságukat. Az adatokból készített átlagos növekedési görbét az 1. ábrán láthatjuk. Az 'OP—229' nyár hajtása már eleve erőteljes növekedésnek indult, és ezt az előnyt az egész vegetációs időszak alatt megtartotta. A növekedési görbe futása azt mutatja, hogy a két nyárklón hasonló módon reagál a termőhely adottságaira, csupán az 'OP—229' erősebb növekedést ér el és ez — amint majd később látjuk — a minőségre igen előnyös.

A dugványozás hálózata és a kihozatal

A 80 × 20 cm hálózat dugványozása zsinór mellett kézzel történt. Ez a parcella lényegileg a hagyományos kézi művelésű kontroll. A másik három parcellán a sortávolságot a TL—30—A bulgár kistraktorhoz igazítottuk, hogy valamennyi ápolási munkát vele lehessen végezni. Ezekben a parcellákban az említett iskolázógéppel dugványoztunk. A dugványozásra vonatkozó fontosabb adatokat az 1. táblázat szemlélteti.

A kísérlet ősszel felvett adatai a 2. táblázatban találhatók. Vizsgáljuk először is a magassági adatokat. A növekedés a 140 × 15 cm hálózatban volt a legjobb. A növétér további bővítése zömökebb csemetéket eredményezett. A növény-százalék minden esetben jó, a hálózattal kapcsolatban egyértelmű összefüggés nem állapítható meg. A csemeték minősége azonban a hálózattal már igen szoros összefüggésben van. Legjobb eredményt a 80 × 20 cm hálózat vagyis a 0,16 cm² növétér adott. A suháng méretű csemeték aránya elérte a 70⁰/₀-ot. A hálózat növekedésével ez az arány csökkent az I. és II. osztályú gyökeres dugványok javára.

Megállapítható tehát, hogy az ,OP—229' nyár gyökereztetésére legmegfelelőbb a 0,16 m² növőtér. A gépi művelés miatt azonban a sorokat tágitani kell, legalább 140 cm-re, hogy a bulgár kistraktor a hajtások megsértése nélkül elérjen benne. Ebben az esetben 15, legfeljebb 20 cm tőtávolságra kell dugványozni. A 25 cm tőtávolság minden tekintetben hátrányos.

A hálózat hatása a termelékenységre

A 2. táblázat adatait 1 ha-ra számítottuk át, hogy összehasonlító képet kapjunk (3. táblázat). Számítottuk a termelési értéket is oly módon, hogy a Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság belső elszámolási árait használtuk. Ezek szerint nemesnyár suháng ára 3 Ft/db, I. oszt. gyökeres dugványé 1,60 Ft, a II. oszt. gyökeres dugványé 1,20 Ft.

A legnagyobb termelési értéket a 80 × 20 cm hálózat adja. Még jó eredmény érhető el a 140 × 15 és 140 × 20 cm hálózatban. A hálózat további növelése a termelési érték rohamos csökkenését idézi elő. Az adatok szembeötlően mutatják, hogy a termelési érték alakulásában mekkora jelentősége van a hálózat megválasztásának. A 3. táblázaton az óriásnyár termelési értékét is feltüntettük az összehasonlítás kedvéért. Az ,OP—229' erőteljesebb növekedése a minőséget a suháng és az I. osztályú anyag felé tölja el, s ennek jelentősége a termelési érték alakulásában igen jól értékelhető.

A fajlagos kihozatal

3. táblázat

Hálózat cm	Suháng	Gyökeres dugvány		Összesen	Termelési érték	
		I.	II.		'OP-229'	oNy
		osztályú			Ft/ha	
		db/ha				
80 × 20	22 200	23 200	8350	53 750	113 740	—
140 × 15	25 000	10 000	550	35 550	91 660	54 160
140 × 20	11 720	16 720	670	29 110	62 716	49 753
140 × 25	5 900	15 600	1930	23 430	44 976	40 710

Teljes képet azonban csak a közvetlen termelési költségek ismeretében alakíthatunk ki. Pontosan nyilvántartottuk valamennyi felmerült költséget, s a költségelemzést a 4. táblázat tartalmazza. Az ennek alapján készített mérleg pedig az 5. táblázaton látható. Az adatok annyira meggyőzőek, hogy külön kommentárra szükség nincs.

Következtetések

Az ismertetett adatokból a következők vonhatók le:

Az ,OP—229' nyár termesztésével érdemes a csemetékertekben foglalkozni. Termelési technológiája azonos az óriásnyáréval, de annál ugyanazon a termőhelyen erőteljesebb a növekedése, az pedig kedvezően hat a termelékenységre.

Igen fontos, jövedelmezőséget fokozó tényező a dugványozási hálózat helyes megválasztása. Legmegfelelőbb lenne a 80 × 20 cm-es hálózat. Ennek gépi művelése azonban üzemileg nem megoldott. Kívánatos lenne az Agria jelű sor-

Költségelemzés

Hálózat	A dugvány- ára	Talaj- előké- szítés	A dug- ványo- zás költsége	Az ápolás költsége	Gépi óra	A ki- emelés költsége	Összes közvetlen költség
	400 Ft 1000 db	0,07 Ft m ²	29,5 Ft 1000 db	0,64 Ft m ²	0,35 Ft m ²	74 Ft 1000 db	Ft
80 × 20	3000,0	84,0	221,0	768,0	430	458,8	4961,8
140 × 15	1200,0	39,2	82,2	358,4	196	148,0	2023,8
140 × 20	800,0	39,2	59,0	358,4	196	121,4	1574,0
140 × 25	1920,0	117,6	141,6	1075,2	588	293,0	4135,4

5. táblázat

Hálózat	Közvetlen költség		Termelési érték	Fedezeti összeg
	Ft/m ²		Ft/ha	
80 × 20	4,14	41 400	113 740	72 340
140 × 15	3,61	36 100	91 660	55 560
140 × 20	2,81	28 100	62 716	34 616
140 × 25	2,46	24 600	44 976	20 376

közápoló kistraktorokra berendezkedni. Beruházási költségük egy esztendő alatt bőségesen megtérülhet.

Az adott gépesítés 140 cm sortávolság beállítását igényli. Így 15, de legfeljebb 20 cm-es tőtávolságra érdemes dugványozni. Ennél tágabb hálózatban nem emelkedik a minőségi kihozatal, ellenben erősen csökken a mennyiségi, s a termelés könnyen ráfizetéses lehet.

Д-р Панн Л.: ВЫРАЩИВАНИЕ ПОСАДОЧНОГО МАТЕРИАЛА ТОПОЛЯ 'ОР-229'

На рентабельность выращивания посадочного материала тополя 'ОР-229' сильно влияет схема размещения мест черенкования. Наиболее подходящей была бы сеть 80x20 см, но для этого у нас нет подходящих машин. Существующие машины допускают расстояние между рядами в 140 см. Таким образом стоило бы проводить черенкование на расстоянии 15 см, или не более 20 см. При более широком расстоянии между рядами повышение выхода качественного материала уже не выравнивает повышения расходов.

Dr. L. Papp: PRODUCTION OF PROPAGATION MATERIAL OF POPLAR 'OP-229'

The profitability of producing saplings of poplar 'OP-229' is heavily influenced by the layout and spacing of cuttings. The best would be the rectangular layout with 80 by 20 centimeter spacing; the proper spacings however, are not available. The existing machines require 140 centimeter rows. Consequently the spacing in practice could be meaningful in 15, or as a maximum 20 centimeter. Applying larger spacing, the value of the higher quality would not be in balance with the higher cost.

A lapban megjelent tanulmányok szerzői:

Csomor Nándor mg. tsz. erdészeti szakember, Peröcsény; Deszpoth László mg. tsz. erdészeti szakember, Dabas; Gáspár—Hantos Géza főosztályvezető h. MÉM, Budapest; dr. Halmágyi Levente biológus, tud. főmunkatárs ERTI, Budapest; Horváth Imréné erdésztechnikus, ERTI, Budapest; dr. Káldy József tanszékvezető egyetemi tanár EFE, Sopron; Keszthelyi István tanácsadó, OTvH, Budapest Molnár Sándor faipari mérnök, főosztályvezető h. Nagykunsági EFAG, Szolnok; dr. Papp László tud. tanácsadó ERTI, Kecskemét; Gy. Szabó Pál műszaki vezető DEFAG erdészete, Mindszent; Telegdy Pál mg. tsz. erdészeti ágazatvezető, Nagykőrös.